

Bakgrunn for innstilling **Austpollen kraftverk**

Hadsel kommune i Nordland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Blåfall AS
Referanse	
Dato	26.06.2015
Notatnummer	KI-notat 16/2015
Ansvarlig	Gry Berg
Saksbehandler	Kristine Naas/ Auen Korbøl

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	7
NVEs vurdering	9
NVEs konklusjon	13

Sammendrag

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 2,4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for minikraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2012-14) har NVE klarert drøyt 1,8 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at tiltaket vil gi negative konsekvenser for landskap og friluftsliv, naturområder med urørt preg, og naturmangfold. Det er særlig terrenginngrepet i øvre deler av tiltaksområdet som etter vårt syn er konfliktfylt. Dette vil ha store konsekvenser for landskapet lokalt, og vil gi store sår i et område som fremstår som urørt i dag. Etter NVEs syn bryter omsøkt tiltak med OEDs retningslinjer på flere punkt, blant annet konsekvensene for sjørret og sammenhengende naturområder med urørt preg. I tillegg kommer fraføring av vann som vil medføre bortfall av fossen som landskapselement store deler av året. Disse konsekvensene vil igjen ha negative konsekvenser for utøvelsen av friluftsliv gjennom dårligere forhold for bl.a. fisk og fiske, og opplevelsen av å bevege seg i et uberørt område.

Disse konsekvensene vil etter NVEs syn ikke stå seg i forhold til den relativt beskjedne kraftmengden som skal produseres. NVE mener også at det vil være vanskelig å avbøte de negative konsekvensene og samtidig stå igjen med et småkraftprosjekt som er realistisk å bygge.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Austpollen kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE anbefaler at det ikke gis konsesjon til å bygge Austpollen kraftverk.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Blåfall AS, datert 30.06.2012:

«Blåfall AS planlegger i samarbeid med fallrettseiere å utnytte deler av fallet i Austpolluelva til kraftproduksjon i Austpollen kraftverk og søker herved om følgende tillatelser:

Etter vannressursloven om tillatelse til:

- *Bygging av Austpollen kraftverk i henhold til vedlagte planer*
- *Regulering av vannstanden i inntaksbassenget med inntil 0,5 m*

Etter energiloven om tillatelse til

- *Bygging og drift av Austpollen kraftverk, med tilhørende koplingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.*

Det søkes om tidsubegrenset konsesjon.

Det foreligger avtaler med berørte grunneiere som dokumenterer avtaler om overdragelse av alle rettigheter til fall og grunn som er nødvendig for å gjennomføre prosjektet.

Netteier i området, Trollfjord Kraft as, har utredet kapasitet i nettet og bekreftet at det er kapasitet for denne utbyggingen i det nærliggende 22 kV nettet.

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av den vedlagte utredningen.»

Austpollen kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	5,6
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	11,8
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	67
Middelvannføring	l/s	380
Alminnelig lavvannføring	l/s	28
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	57
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	28
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	132
Avløp	moh.	2
Lengde på berørt elvestrekning	m	810
Brutto fallhøyde	m	130
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,28
Slukeevne, maks	l/s	750
Minste driftsvannføring	l/s	50
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	57
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	28
Tilløpsrør, diameter	mm	600
Tilløpsrør, lengde	m	800
Installert effekt, maks	MW	0,75
Brukstid	timer	3200
MAGASIN		
Magasinvolum	mill. m ³	0,03
HRV	moh.	132
LRV	moh.	131,5
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,0
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	1,4
Produksjon, årlig middel	GWh	2,4
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad	mill.kr	9,6
Utbyggingspris	kr/kWh	4

Austpollen kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	0,85
Spenning	kV	0,69

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	0,85
Omsetning	kV/kV	0,69/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	0,22
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel, ev. kombinasjon kabel/luftlinje

Om søker

Grunneierene som har fallrettighetene i Austpollaelva har inngått en avtale med Blåfall AS om utbygging av Austpollaelva til kraftproduksjon. Blåfall AS er en industriell utbygger av småkraft i Norge. Dersom det gis konsesjon vil selskapet Austpollaelva AS bli opprettet med adresse i Hadsel kommune.

Beskrivelse av området

Tiltaksområdet befinner seg på Austvågøya i Hadsel kommune i Nordland fylke. Området er veiløst.

Berørt elvestreng har nord/nordøstlig eksposisjon. Det meste av nedbørfeltet består av alpine landskap med variert topografi og et rikt innslag av vann. Terrenget på berørt strekning er stort sett gjengrodde enger med frodig høgstaudevegetasjon langs nedre deler av Austpollaelva. Videre oppover er det frodig lauvskog dominert av bjørk med åpne høgstaudeenger i lisida, samt noe rasmarek. Det er et jevnt fall på nedre del av strekningen og generelt lite masseførende/gravende. Utbyggingsstrekningen på ca. 800 m har varierende fall, og elvebunnen består i all hovedsak av stor stein og grus. Øvre del av berørte strekning flater ut mot inntak i elveosen slik at denne delen er relativt flat og med lite fall.

En 22 kV kraftlinje går langs hele det berørte området fra inntaket og til stasjonsområdet. Planlagt rørgate krysser linjetraseen. I tillegg er det ei lita hytte nord for utløpet i havet.

Teknisk plan*Inntak og regulering*

Inntaket er planlagt på kote 132, ved utløpet av Nedre Auspollvatnet. Elva er naturlig flat i området og inntaket må i dette området senkes ned. Det vil derfor i anleggsperioden bli nødvendig med en midlertidig senkning av vannet på 1 m og bygging av fangdam rundt inntaket. Det antas at det ikke er fjell i området for fundamentering av dam og inntak.

Terskelen blir plassert i utløpet av vannet. Det må også sikres kapasitet til avledning av flomvann. Overløpsdelen blir liggende på kote 132 og får en lengde på damkrone på ca. 20 m.

Det søkes om å regulere vannstanden i inntaksbassenget med inntil 0,5 m, med HRV på kote 132 og LRV på kote 131,5. I følge søker vil ikke vannstanden variere utover naturlig variasjon ved lav/høy vannføring i elva. Høyeste vannspeil vil således ikke demme ned områder utover det som normalt er demmet ned i stor flom.

Det vil bli oppført et lite trebygg på ca. 10 m². Det vil bli lagt opp strøm- og signalkabel hit.

Vannvei

Vannet vil føres i nedgravde rør mellom inntaket og kraftstasjonen. Røret vil ha en dimensjon på 600 mm og en lengde på ca. 800 m. Antatt inngrepssone er 15-20 m bred på det meste av strekningen. Enkelte partier vil ha behov for en større anleggsbredde.

Rørgata vil passere en høyspentledning ca. halvveis mellom inntak og kraftstasjonen. Det vil være behov for sprengning enkelte partier på traseen. Rørgata vil krysse enkelte mindre bekker.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen plasseres nede ved fjorden, på kote 2. Bygget vil ligge ca. 10 m fra strandlinja. Gulvet i stasjonen vil ligge 2-3 m over normalt høyvann. Det ligger ei hytte ca. 200 m unna, og det vil derfor gjøres støydempende tiltak og bygget vil oppføres i en byggestil som harmonerer med hytter og naust i området.

I kraftstasjonen vil det installeres 1 Pelton-turbin. Samlet generatorytelse blir på 0,85 MVA. Transformatoren får også en ytelse på 0,85 MVA.

Nettilknytning

Det er planlagt å koble Austpollen kraftverk til eksisterende 22 kV linje. Denne krysser planlagt rørtrasé ca. 220 m oppstrøms kraftstasjonen. Tilkoblingspunktet vil derfor bli rett på nordsiden av rørtraseen ved dette krysningspunktet. Dette innebærer at det må etableres ca. 220 m lang jordkabel eller luftlinje. Det er i utgangspunktet søkt om jordkabel, men det oppgis at det kan være aktuelt med luftlinje på deler av strekningen.

Veier

Tiltaksområdet er veiløst og det vil derfor etableres en enkel brygge/landgang og arrondert et område rundt kraftstasjonsbygningen. Det planlegges midlertidig anleggsvei i rørtraseen. Denne vil ikke helt tilbakeføres, men arrondert slik at det vil være enkel adkomst til inntaket til fots, ev. med en 4/6 hjuls motorsykkel eller lignende.

Massetak og deponi

Nødvendige masser for omfylling av røret i grøfta vil bli tilkjørt og lagt i lokalt midlertidig deponi ved stasjonen. Overskuddsmasser langs rørtraseen er planlagt lagt ut i terrenget langs rørgata slik at det ikke vil bli etablert noe deponi for overskuddsmasser.

Arealbruk

Søker har oppgitt følgende behov for arealbruk:

Område	Berørt areal i anleggsfasen	Permanente arealer
Inntaksdam/magasin	2 daa	1 daa
Rørgate	20 daa	7daa
Kraftstasjon	2 daa	1 daa
Kraftlinje/kabel	1 daa	1 daa
Veier etc.	1 daa	1 daa

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området er markert som LNF-område i kommuneplanens arealdel.

Fylkesplan

Nordland fylkeskommune har utarbeidet Regional plan om små vannkraftverk i Nordland (2012). Omsøkt tiltak hører inn under vannområde Lofoten. Hele Lofoten er som landskapsområde vurdert til å ha stor verdi, med unntak i noen områder i Vågan. I høringsuttalelsen fra Nordland fylkeskommune opplyses det at tiltaket ser ut til å falle under kategorien «*Prioriterte med betingelser*». I følge fylkesråden må viktige miljøverdier kunne opprettholdes på dagens nivå, og det må kunne dokumenteres at tiltaket er samfunnsnyttig, dersom tiltak i denne kategorien skal tillates.

Samlet plan (SP)

Prosjektet berører ikke planer som er behandlet under SP. Prosjektet er under grensen for kravet om behandling.

Verneplan for vassdrag

Tiltaksområdet ligger ikke innenfor verneplan for vassdrag.

Nasjonale laksevassdrag

Omsøkt strekning er ikke lakseførende.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 17.06.2014 sammen med representanter for søkeren, kommunen og Trollfjord kraft. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Hadsel kommune aksepterer en utbygging som omsøkt. De forutsetter at naturinngrepene blir minimalisert. *«Hadsel kommune finner ut fra en helhetsvurdering ikke å frarå en utbygging som omsøkt, dette med bakgrunn i at man fra sentralt hold ønsker å nytte mindre vassdrag i energiproduksjonen, og har tilkjennegitt dette som et nasjonalt satsingsområde».*

Fylkesmannen (FM) i Nordland er kritisk til ytterligere inngrep i området, som framstår som naturskjønt og lite berørt, samt innehar betydelig potensial for videreutvikling av friluftsliv. De fremhever viktigheten av urørte områder fra fjord til fjell, og påpeker at det er lite av dette i Lofoten og Vesterålen.

Nordland fylkeskommune anbefaler at det gis konsesjon under forutsetning av at:

- tiltaket ikke får vesentlige negative konsekvenser for anadrom laksefisk
- høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning vektlegges i utformingen av installasjoner og tilhørende infrastruktur
- det slippes tilstrekkelig minstevannføring som i størst mulig grad opprettholder landskapsopplevelsen og ivaretar kravene i vannforskriften.

Reindriftsforvaltningen Nordland har ingen merknader, da området det er søkt konsesjon for ikke ligger innenfor reinbeitenes distriktsinndeling.

Kystverket Nordland har merknader til at det søkes om faste installasjoner på sjøgrunn. De mener det bør gjennomføres grunn- eller andre undersøkelser for å kartlegge eventuelle negative konsekvenser en utbygging vil kunne gi, eksempelvis fare for utrasing, endrete strømforhold, endret sandvandring eller lignende. De har ikke merknader til øvrige havne- og farvannsmessige forhold.

Trollfjord Kraft uttaler at det pga lite forbruk er et effekt- og energimessig overskuddsområde. Ved ordinær produksjon i Trollfjord er det allerede i dag problemer med høy spenning. De påpeker derfor at tilknyttet ny produksjon ikke skal medføre spenningsproblemer i nettet.

Forum for natur og friluftsliv (FNF) i Nordland FNF Nordland mener det omsøkte tiltaket i særlig grad vil ha negative konsekvenser for friluftsliv og landskap og er derfor kritiske til en utbygging som vil medføre ytterlige inngrep i et spektakulært, vakkert og viktig landskap. FNF Nordland uttaler at de ikke kan akseptere at områdets verdi for friluftsliv reduseres. FNF Nordland krever derfor grundige vurderinger i forhold til kraftbehovet og samfunnsnyttan av det omsøkte tiltaket.

Vesterålen turlag krever stans i planene, og ber om at det isteden presenteres en helhetlig og detaljert plan for eventuell utbygging av vassdrag på Austvågøya. De uttaler at Austpollen er innfallsporten til

en av turlagets meget populære hytter, Trollfjordhytta, og at området innehar store verdier knyttet til landskap, naturmangfold og friluftsliv.

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev datert 13.03.2013 kommentert noen av de innkomne høringsuttalelsene:

«1. Vesterålen turlag: (...) Utbygger har ikke ansvar for å gjennomføre en helhetlig vurdering av utbygging av vassdraget. Vi forholder oss til fylkeskommunens tilbakemelding som er positiv til en utbygging. Når det gjelder turstien så opplyses det fra lokalt hold at den er lite brukt utover én årlig tur i regi av turlaget, fordi Austpollen er vanskelig tilgjengelig. Tiltaket vil være merkbart de første 3-400 m opp fra fjorden. Deretter svinger stien delvis bort fra elva. Nedstigningen på denne turen går til bunnen av Trollfjorden, hvor man på nederste etappe kan gå på rørledningen tilhørende Trollfjord kraft, noe Vesterålen turlag sjølv promoterer. En utbygging av Austpollen vil skje med nedgravd rørgate hvor såret i terrenget gradvis vil gro igjen og således være et mindre synlig inngrep. I tillegg vil en utbygging gi lettere tilgang til hytta fordi man vil kunne bruke rørtraseen som tursti, samt at et kaianlegg vil medføre enklere ilandstigning.

2. Fylkesmannen i Nordland: (...)

- *Naturverdier: ingen kommentar.*
- *INON-områder: Verdien av området er i den biologiske mangfoldrapporten vurdert til liten og konsekvensen av en reduksjon er derfor liten. Det fremkommer i tillegg at de biologiske kvalitetene i området er godt representert i andre vassdrag i regionen.*
- *Friluftsliv: Det henvises til kommentar til Vesterålen Turlag. Når det gjelder utbygging i LNF-område så viser Blåfall til høringsuttalelse fra Hadsel kommune som er positive til en utbygging.*

3. Forum for natur og friluftsliv Nordland (FNF Nordland): (...)

- *Kraftbehovet i Nordland: NVE vurderer søknadene om utbygging etter gjeldende lover og praksis. Blåfall vil innrette seg etter NVE sin vurdering.*
- *Friluftsliv: Det er i besøksloggen fra 2012 registrert 9 turer opp til hytta, samtidig som det ikke er beskrevet om disse turene er start fra Austpollen eller Trollfjorden. Henviser for øvrig til kommentar til Vesterålen Turlag.*
- *Naturmiljø: Det vil tas hensyn til hekkesesongen ved en eventuell utbygging.*
- *INON: Se kommentar til Fylkesmannen i Nordland.*

(...)

4. Trollfjord kraft:: (...) Blåfall vil innrette seg etter de vilkår for tilknytning som Trollfjord kraft fastsetter.

(...)

6. Kystverket nordland: (...) Blåfall vil sørge for at søknad om brygge sendes til Hadsel kommune.

5. Nordland fylkeskommune: (...) Vilkårene for en eventuell konsesjon blir fastsatt av NVE. Blåfall vil innrette seg etter NVE sitt vedtak.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 5,6 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 0,38 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 2,2 % og nedbørfeltet har en breandel på 3 %. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende vårflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 57 og 28 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 28 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 0,75 m³/s og minste driftsvannføring 0,05 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 57 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 28 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at ca. 70 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Det er søkt om en maksimal slukeevne tilsvarende ca. 200 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 57 l/s om sommeren og 28 l/s om vinteren. Det meste av restvannføringen vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 45 dager i et middels vått år. I 94 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 40 l/s ved kraftstasjonen.

Etter NVEs syn er omsøkt slukeevne for høy til å ivareta landskapskvalitetene i fossen store deler av året. Vi har vurdert dette nærmere under delkapitlet «*landskap og friluftsliv*».

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Landskap og friluftsliv

Elva ligger innerst i en fjordarm av Sløverfjorden kalt Austpollen. Elva er et markert landskapselement i fjorden, og er også mulig å se fra Europavei 10. Det passerer en 22 kV ledning i tiltaksområdet i dag, men denne er ikke særlig synlig fra veien/fjorden. Det er noen hytter ved fjordbunnen. I øvre deler av tiltaksområdet fremstår området som relativt uberørt. Den store Trollfjordutbyggingen er lenger inn på fjellet og ned mot Trollfjorden på andre siden.

Det er ikke veiforbindelse til Austpollen, så turbrukere benytter båt, kajakk eller kano. Fra Austpollen går det en sti opp til Trollfjordhytta. Det er mulig å gå videre ned til Trollfjorden. Denne turen er også beskrevet på nettsiden UT.no, som er en samleside for turtips i regi av NRK og DNT. Vesterålen turistforening arrangerer en årlig tur til Austpollen og opp til Trollfjordhytta. I følge foreningen er denne turen vanligvis fulltegnet (40-50 personer). Ellers er området også brukt til fiske, både innlandsfisk i vannene oppe på fjellet, og sjørrettfiske i fjorden ved utløpet. Dette fisket skal være tidvis veldig godt.

Fylkesmannen i Nordland og fylkesråden påpeker dette og viser til retningslinjene i regionalplanen, som sier at en skal være restriktive til inngrep i slike områder. Fylkesråden mener imidlertid at en god tilpasning til landskapet kan redusere konsekvensen. Søker har kommentert dette og viser til at konsekvensen er vurdert til liten i rapporten som omhandler biologisk mangfold.

Søker mener Austpollen er lite brukt som utgangspunkt for turer, og viser til at området er lite tilgjengelig og at besøksloggen fra Trollfjordhytta kun viser 9 turer i 2012. De mener også at en utbygging vil kunne gi lettere tilgang til hytta, på grunn av kaianlegget som bygges, og at man kan bruke rørtraseen som tursti.

Hadsel kommune opplyser at området i kommuneplanens arealdel er markert som et retningslinjeområde hvor friluftsliv er dominerende. I følge bestemmelsene er det ikke ønskelig med noe bebyggelse innenfor disse områdene. De peker på at området er et verdifullt friluftslivsområde med tilknytning til fritidsfiske i vassdraget, vannene og på sjøen. I følge kommunen er området kjent for å ha et til tider rikt fiske av sjørørret, gjerne i tilknytning til området rundt utløpet. De mener utbyggingen som omsøkt vil redusere områdets verdi som friluftsområde fordi det urørte preget vil bli påvirket. De mener allikevel en utbygging kan aksepteres fordi det vil være av samfunnsmessig betydning i et næringssvakt område, men setter som forutsetning at naturinngrepene blir minimalisert.

Fylkesmannen mener de største konsekvensene vil være knyttet til friluftslivet, og viser til turruten over fjellet. De mener at turruten, på tross av at området er lite tilgjengelig, har stort potensiale. De mener landskapsvirkningen ved redusert vannføring og selve det tekniske inngrepet vil påvirke urørtheten, og dermed også opplevelsen ved utøvelse av friluftsliv. FNF Nordland og Vesterålen turlags uttalelser er i tråd med Fylkesmannens vurderinger. De viser til at Austpolluelva er et synlig vassdrag i fjorden. Vesterålen turlag påpeker at Trollfjorden og Austpollen er «blant de mest spektakulære områder i Norge hva gjelder alpin fjordnatur med hav, fjell, elver, stryk, ferskvann og fiskebestander», og peker på at dette representerer en stor verdi for friluftslivet.

Nordland fylkeskommune mener de negative konsekvensene for friluftsliv og landskap hovedsakelig er knyttet til fraføring av vann og det tekniske inngrepet. De viser også til at området er et sammenhengende naturområde med urørt preg. De anbefaler at det gis konsesjon blant annet fordi de mener samfunnsnyttene er større, dersom tiltaket får en god landskapsmessig tilpasning, med høy estetisk kvalitet. De setter også som forutsetning at det slippes tilstrekkelig minstevannføring til å opprettholde landskapsopplevelsen.

Etter NVEs syn vil ikke den omsøkte minstevannføring være tilstrekkelig til å opprettholde fossen som et landskapselement. Den omsøkte slukeevnen vil ifølge søknaden medføre lengre perioder om sommeren hvor det kun vil renne minstevannføring i fossen, spesielt i tørre og middels våte år.

I øvre deler av tiltaksområdet (mellom inntaket og ca. kote 115-120) vil det etter NVEs vurdering være svært krevende å anlegge rørgate. Her er det mye blokkmark og fjellpartier må sprenges vekk. I øvre deler er det stedvis svært smalt der hvor vannveien skal anlegges. Dette vil medføre store lokale inngrep både på grunn av sprengning/skjæringer og utrasing av masser i elva. Basert på NVEs erfaring med tilsvarende prosjekter vil ikke inngrepene kunne tilbakeføres på en tilfredsstillende måte. Etter en utbygging vil det lokalt bli store sår i landskapet i lang tid. Dette er etter NVEs syn ikke akseptabelt i et område som i dag fremstår som uberørt.

NVEs erfaring med oppfølging av småkraftverk tilsier med andre ord at de vilkår kommunen og fylkeskommunen setter om landskapstilpasning/høy estetisk kvalitet ikke vil kunne oppfylles i dette

tilfellet. NVE mener at det må vurderes om det planlagte inngrepet står i forhold til den estimerte produksjonen på 2,4 GWh.

Informasjonen NVE har fått om bruken av området, gjennom søknad og høringen, tyder på at selv om ikke stien opp mot Trollfjordhytta er i jevnlig bruk har området en viss verdi for friluftslivet. Blant annet viser populariteten til turlagets årlige tur dette. NVE mener også at bruken av fjorden er relevant, da bortfall av elva som landskapselement har konsekvenser for landskapsopplevelsen til padlere og båtfolk som bruker fjorden. Tiltaksområdet er dessuten en mer uberørt del av turområdet Austpollen-Trollfjorden. Friluftslivet vil, etter vårt syn, kunne bli negativt påvirket ved en eventuell utbygging, gjennom landskapsinngrep og dårligere forhold for fisk og fiske.

I Regional plan for små vannkraftverk i Nordland (2012) kommer det fram at Hadsel kommune har lite sammenhengende naturområder med urørt preg. Prosjektområdet er dessuten et urørt område som strekker seg fra fjord til fjell. I følge Olje- og energidepartementet (OED) sine retningslinjer for små kraftverk (2007) skal sammenhengende naturområder med urørt preg fra fjord til fjell, og/eller i kommuner med lite sammenhengende naturområder gis stor verdi. Utbygging i slike områder bør som hovedregel unngås. Det kan synes som at konsulenten for rapporten om biologisk mangfold ikke har fanget opp dette, og dermed gitt området liten verdi. En utbygging som omsøkt vil i gi store sår i terrenget i de øvre deler av tiltaksområdet. Dette vil ødelegge opplevelsen av urørthet i området. NVE mener dette vil være i strid med OEDs retningslinjer.

Naturmangfold

Anadrom fisk

I følge rapporten som omhandler biologisk mangfold er det sannsynlig at den berørte elvestrekningen brukes av sjørørret. Vandringshinderet er sannsynligvis et brattere fossefall, ca. 150 m opp i vassdraget. I Austpollvannet er det stasjonær ørret. Hadsel kommune bekrefter at vassdraget er viktig for fisk og fiske. De opplyser om at området er kjent for å ha et tidvis rikt fiske av sjørørret i tilknytning til sjøarealene ved elveutløpet.

Den anadrome strekningen er ikke lang, men kan likevel være svært produktiv. Prosjektet vil redusere vannføringen på hele strekningen, og dermed vil elvas verdi for anadrom fisk forsvinne. I lignende tilfeller har NVE satt krav om å flytte kraftstasjon oppstrøms vandringshinder, og krav om omløpsventil. Søker har blitt forespurt om muligheten for å endre utløp fra kraftstasjon fra sjø til elv. I følge søker er prosjektet for marginalt til at dette kan gjennomføres. NVE går dermed ut i fra at de nevnte tiltakene ikke lar seg gjennomføre innenfor prosjektets økonomiske rammer. Det vil ikke være mulig å opprettholde disse interessene kun med slipp av minstevannføring slik NVE vurderer det. Dette vil kunne ha konsekvenser for rekruttering av sjørørret og dermed også for fiske av sjørørret i sjøen ved elveutløpet.

Fylkeskommunen setter som forutsetning for at de anbefaler konsesjon, at tiltaket ikke får negative konsekvenser for anadrom fisk. Denne forutsetningen kan etter NVEs syn ikke oppfylles.

I følge OEDs retningslinjer skal vassdrag med anadrom fisk og store fiskeinteresser gis stor verdi, mens vassdrag med anadrom fisk uten vesentlig fiskeinteresse gis middels verdi. Ut fra informasjonen fra Hadsel kommune vurderer NVE at verdien av dette vassdraget ligger et sted mellom middels og stor verdi. Retningslinjene sier at *i vassdrag som ikke er nasjonale laksevassdrag, men som har bestander av sjøvandrende fisk (...) vil det være viktig å legge vekt på tilpasninger/avbøtende tiltak.* Også den regionale småkraftplanen sier at man skal være svært restriktive med denne typen inngrep i

elver med anadrom fisk. Etter NVEs syn bør derfor hensynet til fisk (særlig anadrom fisk) og fiske, tillegges vekt sammen med andre viktige allmenne interesser i vassdraget.

At fiske etter sjørret er en viktig brukerinteresse gjør at konsekvensen også må ses i sammenheng med temaet friluftsliv. Se NVEs vurdering av dette temaet.

Øvrig naturmangfold

Det er ikke funnet viktige naturtyper eller rødlistede arter i prosjektets influensområde. I følge Fylkesmannen ble det på midten av 80-tallet gjort observasjoner av de sårbare artene alke og teist i Austpollenområdet. Disse observasjonen er gamle, og ifølge Fylkesmannen er det uvisst om nevnte arter fortsatt benytter området. Fylkesmannen sier ikke noe spesifikt om konsekvensen for disse. Området inngår også i et hekketerritorium for kongeørn og jaktfalk, samt at havørn sannsynligvis benytter det til næringssøk. NVE mener ev. konsekvenser for disse artene ikke vil ha betydning for konsesjonsspørsmålet, men vil, dersom vi anbefaler at det gis konsesjon, diskutere nærmere ev. avbøtende tiltak under våre merknader til vilkår.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Austpollen kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 10.03.2015.

Fylkeskommunen, v/fylkesråden påpeker at det bør innhentes ytterligere informasjon om tiltakets konsekvenser for anadrom laksefisk. NVE er enig i at elva er lite undersøkt fra søkers side. Vi mener imidlertid at den informasjonen vi har fått gjennom høringsuttalelser og NVEs interne kompetanse på anadrom fisk gjør at vi har nok informasjon til å konkludere med at tiltaket som omsøkt vil kunne ha negative konsekvenser for sjørreten.

Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jmfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Austpollen kraftverk finnes det sjørret. Det er ellers ikke funnet verdifulle eller sjeldne arter og naturtyper. Tiltaket vil etter NVEs syn kunne ha negative konsekvenser for rekruttering av sjørret og dermed være i konflikt med forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

NVE har også sett påvirkningen fra Austpollen kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Ca. 2,5 km nord for Austpollaelva har Gårdsdalen kraftverk fått konsesjonsfritak. Mot sør grenser nedbørfeltet til utbyggingsområdet for Trollfjordanlegget. Det er ellers få utbygginger i området, og vi mener derfor ikke at en ev. utbygging av Austpollen kraftverk

vil ha nevneverdig betydning for naturmangfold og økosystem utover tiltaksområdet. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Austpollen kraftverk vil gi 2,4 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som normalt for et minikraftverk. Små kraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket kan gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre kan Austpollen kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning. Dette avhenger av hvilke avtaler som inngås etter en ev. konsesjon er gitt.

I fylkesrådets gjennomgang av saken påpeker de at Austpollen kraftverk er et marginalt prosjekt med begrenset produksjon og begrenset samfunnsnytte. De mener allikevel tiltaket er samfunnsnyttig fordi regionen har utfordringer i forhold til leveringskapasitet i vinterhalvåret. Fylkesråden mener derfor at det kan gis konsesjon til tiltaket dersom viktige miljøverdier ivaretas.

I følge Trollkraft sin høringsuttalelse er akkurat dette området et effekt- og energimessig overskuddsområde på grunn av lite forbruk, og det er allerede problemer med høy spenning.

NVE mener samfunnsnyten i dette tilfellet vil være liten i forhold til det terrenginngrepet tiltaket vil medføre og konsekvensene for naturmangfoldet.

Oppsummering

I vedtaket har NVE lagt vekt på at tiltaket vil gi negative konsekvenser for landskap og friluftsliv, naturområder med urørt preg, og naturmangfold. Det er særlig terrenginngrepet i øvre deler av tiltaksområdet som etter vårt syn er konfliktfylt. Dette vil ha store konsekvenser for landskapet lokalt, og vil gi store sår i et område som fremstår som urørt i dag. Etter NVEs syn bryter omsøkt tiltak med OEDs retningslinjer på flere punkt, blant annet konsekvensene for sjørret og sammenhengende naturområder med urørt preg. I tillegg kommer fraføring av vann som vil medføre bortfall av fossen som landskapselement store deler av året. Disse konsekvensene vil igjen ha negative konsekvenser for utøvelsen av friluftsliv gjennom dårligere forhold for bl.a. fisk og fiske, og opplevelsen av å bevege seg i et uberørt område.

Disse konsekvensene vil etter NVEs syn ikke stå seg i forhold til den relativt beskjedne kraftmengden som skal produseres. NVE mener også at det vil være vanskelig å avbøte de negative konsekvensene og samtidig stå igjen med et småkraftprosjekt som er realistisk å bygge.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Austpollen kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE anbefaler at det ikke gis konsesjon til å bygge Austpollen kraftverk.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet vår anbefaling er ikke disse drøftet her.